

Monumentnummer*: 502218

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 14 november 1996
Kadaster deel/nr 82643/194

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Surhuisterveen Achtkarspelen Fryslân

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Surhuizum B 7655

Omschrijving**

Inleiding

De solitaire KLOKKENTOREN op het plein in het centrum van Surhuisterveen is in 1934 in sobere baksteenarchitectuur door architect G.M. van Manen uit Drachten ontworpen. Het besluit om de toren op deze plaats te situeren werd genomen nadat hier een open plek was ontstaan door demping van de vaart. Aangezien géén van de kerktorens in Surhuisterveen een uurwerk met vier wijzerplaten bevatte, ontstond het idee om een uurwerk met wijzerplaten in de solitaire klokkentoren te plaatsen. De bouwopdracht kwam van de Vereniging 'Plaatselijk Belang', getuige de gevelsteen met opschrift: PLAATSELIJK / BELANG / 1934 /. De oorspronkelijke luidklok in de toren is in de Tweede Wereldoorlog door de bezetters gevorderd en keerde na de bezettingstijd niet terug. Na 1945 is een nieuwe luidklok geplaatst met het opschrift: 'Gyng d'earste klok ek út de toer, de ienheit yn us doarp bleau oer. Sa lang die ienheit bliuwt bistan, lied ik hjir yn't Surhústerfean'. De markante toren wordt aan weerszijden en aan de achterzijde omgeven door een gemetselde rand waarop een later toegevoegde pergola. De entree is aan de noordzijde; aan de zuidzijde is een pad naar een gedenksteen ter herinnering aan oorlogsslachtoffers.

Het ijzeren wapenschildje van Surhuisterveen is na 1986 boven de entree aangebracht. Bij een wijziging in 1989 zijn in de dakvoet openingen gemaakt t.b.v. verlichting aan de buitenzijde van de toren. De latere toevoegingen (pergola, gedenksteen oorlogsslachtoffers, verlichting, wapenschild) zijn van ondergeschikt belang voor bescherming van rijkswege.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De 16 meter hoge, zich verjongende klokkentoren is gebouwd op vierkante grondslag. Het uitkragende tentdakje met weerhaan is gedekt met leien in Maasdekking. De toren is opgetrokken in rood gevlamde bakstenen met terugliggende lintvoegen en platvolle stootvoegen op een basement van bruine gesinterde bakstenen. De houten rondboogdeur aan de Noordzijde met origineel hang- en sluitwerk heeft een drietreeds stoep van gevlamde bakstenen. Aan de noordzijde is een ijzeren drieruits lichtspleet; aan de west- en zuidzijde ventilatiespleten met schoepen. Aan de vier geveltoppen is een wijzerplaat aangebracht, waaronder galmgaten met borden. In de uitgemetselde dakvoet zijn openingen uitgekapt t.b.v. de verlichting.

Waardering

De beeldbepalende solitaire klokkentoren in het centrum van Surhuisterveen werd voor Dorpsbelang in 1934 gebouwd en is van cultuurhistorisch belang wegens:

- de oorspronkelijke functie,
- de bijzondere uitdrukking van een sociaaleconomische ontwikkeling,
- de bijzondere betekenis van het object voor de ruimtelijke ontwikkeling m.n. de centrumvorming van het dorp,
- de redelijke mate van esthetische kwaliteit van het ontwerp,
- de bijzondere betekenis voor het silhouet van het dorp,
- de zeer hoge mate van functionele en typologische uitzonderlijkheid.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Klokketoren(F)